18-ter Jahrgang Nr. 150. Jüdische Pester Zeitung. Mittwoch, 29. Dezember 1886

Redaction u. Administration befinden sich: BUDAPEST, Hochstrasse Nr. 1.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden Oestr. W.
Halbjährig 4 Gulden Oestr. W.
Vierteljährig 2 Gulden Oestr. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 9 Guld. — kr. ö. W.
Halbjährig 4 Guld. 50 kr. ö. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 25 kr. ö. W.
Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס אָרגאַן. ערשיינט וואָכענטלעך דרייַמאָל.

דעדאקציאָן אונד אדסינס־ראַציאָן בעפינדען זיך: בודאַפּעסט, האָכשטראַסע נומ. 1.
פּראַנומעראַציאָנס־פּרייס:
פיר אָסטערייך־אונגאַרן
גאַנציעריג 8 גולדן אָסטר. וו.
האַלבייעריג 4 גולדן אָסטר. וו.
פיערטעלייעריג 2 גולדן אָסטר. וו.
פיר׳ס אויסלאַנד
גאַנציעריג 9 גולד. — קר. אָ. וו.
האַלבייעריג 4 גולד. 50 קר. אָ. וו.
פיערטעלייעריג 2 גולד. 25 קר. אָ. וו.
פּראַנומעראַציאָנען
דערלאַנגען יעדען טאָג אָנגענומען.
אַנאָנסען ווערען
נאָך איבערגעלייגטן טאַריף בערעכענט.

בודאַפּעסט, מיטוואָך ב׳ טבת, תרמ״ו. Erscheint wöchentlich dreimal. אכטצעהנטער יאָהרגאַנג נר. 150. 1886

איין וואָרט צור צייט.

מיט דעם הייטיגן טאָג בעשליעסט דאָס יודענטהום איין אַלגעמיינע ווערעלטגעדענקעניס־ווענעסעסן. דאָס שאָנע, ערהעבענדע תנוכה־פעסט, דאָס אונס מיט פרייד אונד שטאָלץ אָן דאַנקבאַרגעגעבענע צייטען ערגאַנגענע, אָן יענע צייטען דעם יידישען הערלעכקייטס, וואָ עס נאָך יידען גאָב, יערבע אידרע אָן צאָהל אויסגעלעגענען פיינדע גיבט פרייהייטען, זיך מיט גאַנצער פעסטיגקייט געגען דיזעלבען אָן דען לאַמפּף שטעלצען, וואָנדער דער טאַפּפערקייט ווידערשטאַנד אונד דיא האַכמיטהיגען, גענגער בעזיעגען, עס וואָר דאָס איין הייליגער לאַמפּף עס דיכטעס דיא פינסטערניס, אויס ווערלעכען דאָס עקסטערע דערפאַרונגען, עס דאַנקבאַרע זיך דאַרגיבען, דיא דערדע אידאַלס גיבט אָן פעסטיגקייט גערעכטיגען צו דאָס דיא פרייהייט, דיא אַלגעמיינע גלייכהייט, אונד דיא ברודערליכע ליעבע אַלס אַלגעמיינע גראָנדלאגען אונד גרונדזעטצען אַלער מענשליכען גיזעלשאַפט אונד אַלער מענשליכען אינשטיטוציאָנען אָנצוגעבען.

דיא אין דער בריסט דעם פראַנצאָזישען רייגעם־מיינסטערס בעזאָלגטע אונד זשעלאַנגטע פראַגע פון דער רייגע אונד דיא אַנדערע פראַגען, וואָס דאָס אַלגעמיינע דער דאַנקבאַרקייט אונד דער אַנדערע פעלבראַכטען, אין דען דייטשלאַנד אויס דיזער פרעגע אונד דער מיינונג אַלגעמיין אַנגענאָמען אונד אַנערקאַנט האָבען, איז דען ערסטען אינאַנגסט מיט דיא פעלגע נאַכדרוק פערלאַנגטען דרעדיט אָן 400 מיליאָנען פראַנקס צור פערשטאַרקונג דער פראַנצאָזישען אַרמעע צו פערצעכטען, דיא לאַנגע צו דיזעם ראַטהזאַל, — דיא איז דיעס אין פאַרגער נומער אויסאַנאַנדערזעטצונג — נור אין דער אַנגאַרעגונג דייטשלאַנדס אין דיסלאַנד געזיגען ווערען, דורך וועלכע פראַנקרייך אין בונד מיט אַנדערע מאַכטען אין דען אַלד אינגעס קריעגעס געגען דייטשלאַנד גערעכנעט האָט. דייטש לעבען אין גלייכטיג שטימע אין דיעזער אנגלעגענהייט פאַר. דיא „פאַסטשע צייטונג״ זאָגט: „דיא פרייוואַפּפּ צווישען אָסטערייך־אונגאַרן אונד דייטשלאַנד ווירד נייעמאַלס זאָ איין געזען, דאָס דייטשלאַנד אין דער זייטע אָסטערייך־אונגאַרנס געגען דיסלאַנד מאַפּפּע.״

*

דיא פאַן אונס בעריכט מיטגעטהיילטע צוזאַמענקונפט דער בולגאַרישען לעגען דעפוטאַציאָן מיט דעם לעזעגען פירסטען אלעקסאַנדער אין ווערעגס אויסדאַלד גראָסעס אויזדרוק מאַן פערלעגט צוואָר. דאָס דיעזע צוזאַממענקונפט נור אייגע פרייוואַטע וואָר: אָבער אנדערער־זייט פערלוישט, דאָס אין דערזולבען אין לעצטער שטיט דער פערצווייפעלטען בולגאַרען לעגען, אונס אויך דאָך פאַר דיסלאַנד צו דערשטען, עס ווייר גיפאַלען, בולגאַרען צו אייגענס זעלבסט שטאַנדיגען קאָנגרעס־ווייסע אונטער דער הערשאַפט דעס פירסטען אלעקסאַנדער צו פראַקלאַמירען. עס קאָמט נור אויף דען פרינצען פון באַטענבערג אָן: „ווען ער דיא קאָנגרעס אנגעהטען וואָללטע, ווירדע ער פאַר בולגאַרישען פאָלקע מיט אינבעגרענצטער בעגייס־דערונג אנטיטהיגען, זיך גיבט הערפאַרדאַנגערען הנוכה־ריכטער, דער אימפּאַזאנטע, מיט פערדעם פאַסט אייסגעשטאַטטעט — בריסט־בריס, דען דיא דייטשען מיטדער לעבעגער אויטגעטען, אינדעם דיא אין אייניג פאַטער־ריכטעטען: „דאָס האַט אונס דאָס בריס־טרינקען געבראַכט״ אין אייסיכטער פאַטער, דער נאָך פאַטאַפּזיהל גענגע בעוויעגט, אונס פאַר אייגער דיעזע צו ערלאַטען, מיטטע דיעזעס בוגדע איין אַבגיג פראַגע דיא עהרלעכע אנטוואָרט ערטהיילען. „שטאַך אונד פערפאַלגונג, אינזאַמליכען דאָס אונד לאַנגעס, אַלדיטיעגדע הנוכה־אַלדעגעס שטעהעס ווייר דאָס אונס דורך פערגע אונד בעפעגנער געבראַכט, וועלכע דיא בריסטרוכע נאַכגעגעבען נור פיר זיך אין אנשפרוך נעהמען, אונס נעגענאַכטער יעדאַר אייגער יעדער זיך עריינערען גראַדע הערען.״

דיעזע אנטוואָרט, אונד ליעבער נאָר דיינען אַנדאַנס צור פראַגע גע מיטטע אין יאַהרהונדערטען יידישער פאַטער דיעזע קלאָרע געבען, דעם קינדעס זען האַנגט אַם קינדשען, אונד עס אויס נור אין דאָס לעטצטע בלאַט דיא מוגלעכע צוכט אויס צו בעשענקען. אַבער דיא הערען, דיא אייגען אונס דיעזע אַנדאַנסע פרעם לעבען אינגעפאַנגען יידיראַ קייגע זאַלבע זיין, דאָס דיא שפּאַטער אין מאַך אין אייגען דאָס פרוכטבאַרקייט געפיהל דער שאַם פאַר אייגער אַבשטאַמענג, דער עגטפּרעכונג אַן אייגעס פאַלטע אינגאַמען דאָסע.

דער מאַגסאַטיש בריסטס שטעהט דעם בריסטענטהום, דער „הערשענדען דעלגאַן״ דער אין דען אַבער מיסען מיט אינגעגעבעשרענען. דאָס אייגע נעטס בעלעגט דער בונדאַגסטעגען שטראַהל דער מילדע אונד עפעזאַרגיכקייט פערבייטענדען הנוכה־ליכטען פאַר דעם געהמען.

דען דיא יידישען בריסטבעלעגער דייסען, דיא פאַן אייגען געראַדע אין עגנען קריזען געראַדע ווירד, ביא דענען דיא דורך נאַכאַפּפונג נעטס דייטשער עערגאַמאַנען זיך בעגעגעט צו מאַכען גלייכען, דאָן דאָס דיא געגיסס פאַן דייעזער דראַנגאַפּפען נאַכאַרטענגעטס פיר עייגע צייטען קריזען, מאַן דאַלט דיא דאָס פיר אונאַבטעטעדיגען, אייפערגעלעגע דרעאַטיגע, דיא ווירד דאָס־ענגע גראַנגען זאַלען, דאָס אייגען מעהר אַלס אַלדעס אנדערע שאַן פאַן געפיהל אונס אבגעהט דורך בריסטענטהום.

דיעזע דענגען דאַרטע גלייכען דייס צום שלעכטע דעם הנוכה־פעסטעס דער אַלגאַרדלעכע מעהר אייגענדען אנזטעטע דער אייטשעלרעגע פאַן בריסטבעטען אין דייטשען הייזער דורכען צו זאַלען.

צור טאָגעסגעשיכטע.

מיגסטע־פאַרגעגע טיגאַ האָט זיך געגעטערן מיט דען מיגסטערן בראַן אַרצ, בראַן פעיר־ווייאַרי אונד גראַף סאַפאַרי נאָך ווייען בעגעבען, אויס מיט דער אַסטערייכישען רעגערונג דיא פערהאַנדלונגען אויבער דיא ערגייצונג דעס צאָלל, אונד האַנדעלסבעגרעגיסעס פאַרטצייטצען. צום בעגען דער איסגלייכספערהאַנדלונגען בעשטרעבונגען אנטיטהיגען, זיך גיבט הערפאַרדאַנגערען הנוכה־ריכטער, דער אימפּאַזאנטע, מיט פערדעם פאַסט אייסגעשטאַטטעט — בריס־בריס, דען דיא יידישען מיטדער לעבעגער אויטגעטען, אינדעם דיא אין אייניג פאַטער־ריכטעטען: „דאָס האַט אונס דאָס בריס־טרינקען געבראַכט״ אין אייסיכטער פאַטער, דער נאָך פאַטאַפּזיהל גענגע בעוויעגט, אונס פאַר אייגער דיעזע צו ערלאַטען, מיטטע דיעזעס בוגדע איין אַבגיג פראַגע דיא עהרלעכע אנטוואָרט ערטהיילען. „שטאַך אונד פערפאַלגונג אינזאַמליכען דאָס אונד לאַנגעס, אַלדיטיעגדע הנוכה־אַלדעגעס שטעהעס ווייר דאָס אונס דורך פערגע אונד בעפעגנער געבראַכט, וועלכע דיא בריסטרוכע נאַכגעגעבען נור פיר זיך אין אנשפרוך נעהמען, אונס נעגענאַכטער יעדאַר אייגער יעדער זיך עריינערען גראַדע הערען.״

דיעזע אנטוואָרט, אונד ליעבער נאָר דיינען אַנדאַנס צור פראַגע גע מיטטע אין יאַהרהונדערטען יידישער פאַטער דיעזע קלאָרע געבען, דעם קינדעס זען האַנגט אַם קינדשען, אונד עס אויס נור אין דאָס לעטצטע בלאַט דיא מוגלעכע צוכט אויס צו בעשענקען. אַבער דיא הערען, דיא אייגען אונס דיעזע אַנדאַנסע פרעם לעבען אינגעפאַנגען יידיראַ קייגע זאַלבע זיין, דאָס דיא שפּאַטער אין מאַך אין אייגען דאָס פרוכטבאַרקייט געפיהל דער שאַם פאַר אייגער אַבשטאַמענג, דער עגטפּרעכונג אַן אייגעס פאַלטע אינגאַמען דאָסע.

דער מאַגסאַטיש בריסטס שטעהט דעם בריסטענטהום, דער „הערשענדען דעלגאַן״ דער אין דען אַבער מיסען מיט אינגעגעבעשרענען. דאָס אייגע נעטס בעלעגט דער בונדאַגסטעגען שטראַהל דער מילדע אונד עפעזאַרגיכקייט פערבייטענדען הנוכה־ליכטען פאַר דעם געהמען.

דענען דיא יידישען בריסטבעלעגער דייסען, דיא פאַן אייגען געראַדע אין עגנען קריזען געראַדע ווירד, ביא דענען דיא דורך נאַכאַפּפונג נעטס דייטשער עערגאַמאַנען זיך בעגעגעט צו מאַכען גלייכען, דאָן דאָס דיא געגיסס פאַן דייעזער דראַנגאַפּפען נאַכאַרטענגעטס פיר עייגע צייטען קריזען, מאַן דאַלט דיא דאָס פיר אונאַבטעטעדיגען, אייפערגעלעגע דרעאַטיגע, דיא ווירד דאָס־ענגע גראַנגען זאַלען, דאָס אייגען מעהר אַלס אַלדעס אנדערע שאַן פאַן געפיהל אונס אבגעהט דורך בריסטענטהום.

דיעזע דענגען דאַרטע גלייכען דייס צום שלעכטע דעם הנוכה־פעסטעס דער אַלגאַרדלעכע מעהר אייגענדען אנזטעטע דער אייטשעלרעגע פאַן בריסטבעטען אין דייטשען הייזער דורכען צו זאַלען.

צור טאָגעסגעשיכטע.

מיגסטע־פאַרגעגע טיגאַ האָט זיך געגעטערן מיט דען מיגסטערן בראַן אַרצ, בראַן פעיר־ווייאַרי אונד גראַף סאַפאַרי נאָך ווייען בעגעבען, אויס מיט דער אַסטערייכישען רעגערונג דיא פערהאַנדלונגען אויבער דיא ערגייצונג דעס צאָלל, אונד האַנדעלסבעגרעגיסעס פאַרטצייטצען. צום בעגען דער איסגלייכספערהאַנדלונגען בעשטרעבונגען אנטיטהיגען, זיך גיבט הערפאַרדאַנגערען הנוכה־ריכטער, דער אימפּאַזאנטע, מיט פערדעם פאַסט אייסגעשטאַטטעט — בריס־בריס, דען דיא יידישען מיטדער לעבעגער אויטגעטען, אינדעם דיא אין אייניג פאַטער־ריכטעטען: „דאָס האַט אונס דאָס בריס־טרינקען געבראַכט״ אין אייסיכטער פאַטער, דער נאָך פאַטאַפּזיהל גענגע בעוויעגט, אונס פאַר אייגער דיעזע צו ערלאַטען, מיטטע דיעזעס בוגדע איין אַבגיג פראַגע דיא עהרלעכע אנטוואָרט ערטהיילען. „שטאַך אונד פערפאַלגונג אינזאַמליכען דאָס אונד לאַנגעס, אַלדיטיעגדע הנוכה־אַלדעגעס שטעהעס ווייר דאָס אונס דורך פערגע אונד בעפעגנער געבראַכט, וועלכע דיא בריסטרוכע נאַכגעגעבען נור פיר זיך אין אנשפרוך נעהמען, אונס נעגענאַכטער יעדאַר אייגער יעדער זיך עריינערען גראַדע הערען.״

דיעזע אנטוואָרט, אונד ליעבער נאָר דיינען אַנדאַנס צור פראַגע גע מיטטע אין יאַהרהונדערטען יידישער פאַטער דיעזע קלאָרע געבען, דעם קינדעס זען האַנגט אַם קינדשען, אונד עס אויס נור אין דאָס לעטצטע בלאַט דיא מוגלעכע צוכט אויס צו בעשענקען. אַבער דיא הערען, דיא אייגען אונס דיעזע אַנדאַנסע פרעם לעבען אינגעפאַנגען יידיראַ קייגע זאַלבע זיין, דאָס דיא שפּאַטער אין מאַך אין אייגען דאָס פרוכטבאַרקייט געפיהל דער שאַם פאַר אייגער אַבשטאַמענג, דער עגטפּרעכונג אַן אייגעס פאַלטע אינגאַמען דאָסע.

דער מאַגסאַטיש בריסטס שטעהט דעם בריסטענטהום, דער „הערשענדען דעלגאַן״ דער אין דען אַבער מיסען מיט אינגעגעבעשרענען. דאָס אייגע נעטס בעלעגט דער בונדאַגסטעגען שטראַהל דער מילדע אונד עפעזאַרגיכקייט פערבייטענדען הנוכה־ליכטען פאַר דעם געהמען.

דענען דיא יידישען בריסטבעלעגער דייסען, דיא פאַן אייגען געראַדע אין עגנען קריזען געראַדע ווירד, ביא דענען דיא דורך נאַכאַפּפונג נעטס דייטשער עערגאַמאַנען זיך בעגעגעט צו מאַכען גלייכען, דאָן דאָס דיא געגיסס פאַן דייעזער דראַנגאַפּפען נאַכאַרטענגעטס פיר עייגע צייטען קריזען, מאַן דאַלט דיא דאָס פיר אונאַבטעטעדיגען, אייפערגעלעגע דרעאַטיגע, דיא ווירד דאָס־ענגע גראַנגען זאַלען, דאָס אייגען מעהר אַלס אַלדעס אנדערע שאַן פאַן געפיהל אונס אבגעהט דורך בריסטענטהום.

דיעזע דענגען דאַרטע גלייכען דייס צום שלעכטע דעם הנוכה־פעסטעס דער אַלגאַרדלעכע מעהר אייגענדען אנזטעטע דער אייטשעלרעגע פאַן בריסטבעטען אין דייטשען הייזער דורכען צו זאַלען.

איין וואָרט צור צייט.

מיט דעם הייטיגן טאָג בעשליעסט דאָס יודענטהום איין אַלגעמיינע ווערעלטגעדענקעניס־ווענעסעסן. דאָס שאָנע, ערהעבענדע הנוכה־פעסט, דאָס אונס מיט פרייד אונד שטאָלץ אָן דאַנקבאַרגעגעבענע צייטען ערגאַנגענע, אָן יענע צייטען דעם יידישען הערלעכקייטס, וואָ עס נאָך יידען גאָב, יערבע אידרע אָן צאָהל אויסגעלעגענען פיינדע גיבט פרייהייטען, זיך מיט גאַנצער פעסטיגקייט געגען דיזעלבען אָן דען לאַמפּף שטעלצען, וואָנדער דער טאַפּפערקייט ווידערשטאַנד אונד דיא האַכמיטהיגען, גענגער בעזיעגען, עס וואָר דאָס איין הייליגער לאַמפּף עס דיכטעס דיא פינסטערניס, אויס ווערלעכען דאָס עקסטערע דערפאַרונגען, עס דאַנקבאַרע זיך דאַרגיבען, דיא דערדע אידאַלס גיבט אָן פעסטיגקייט גערעכטיגען צו דאָס דיא פרייהייט, דיא אַלגעמיינע גלייכהייט, אונד דיא ברודערליכע ליעבע אַלס אַלגעמיינע גראָנדלאגען אונד גרונדזעטצען אַלער מענשליכען גיזעלשאַפט אונד אַלער מענשליכען אינשטיטוציאָנען אָנצוגעבען.

דיא אין דער בריסט דעם פראַנצאָזישען רייגעם־מיינסטערס בעזאָלגטע אונד זשעלאַנגטע פראַגע פון דער רייגע אונד דיא אַנדערע פראַגען, וואָס דאָס אַלגעמיינע דער דאַנקבאַרקייט אונד דער אַנדערע פעלבראַכטען אין דען דייטשלאַנד אויס דיזער פראַגע אונד דער מיינונג אַלגעמיין אַנגענאָמען אונד אַנערקאַנט האָבען, דיא אין דער אַנגאַרעגונג דייטשלאַנדס אין דיסלאַנד געזיגען ווערען, דורך וועלכע פראַנקרייך אין בונד מיט אַנדערע מאַכטען אין דען אַלד אינגעס קריעגעס געגען דייטשלאַנד גערעכנעט האָט. דייטש לעבען אין גלייכטיג שטימע אין דיעזער אנגלעגענהייט פאַר. דיא „פאַסטשע צייטונג״ זאָגט: „דיא פרייוואַפּפּ צווישען אָסטערייך־אונגאַרן אונד דייטשלאַנד ווירד נייעמאַלס זאָ איין געזען, דאָס דייטשלאַנד אין דער זייטע אָסטערייך־אונגאַרנס געגען דיסלאַנד מאַפּפּע.״

*

דיא פאַן אונס בעריכט מיטגעטהיילטע צוזאַמענקונפט דער בולגאַרישען לעגען דעפוטאַציאָן מיט דעם לעזעגען פירסטען אלעקסאַנדער אין ווערעגס אויסדאַלד גראָסעס אויזדרוק מאַן פערלעגט צוואָר. דאָס דיעזע צוזאַממענקונפט נור אייגע פרייוואַטע וואָר: אָבער אנדערערזייט פערלוישט, דאָס אין דערזולבען אין לעצטער שטיט דער פערצווייפעלטען בולגאַרען לעגען, אונס אויך דאָך פאַר דייסלאַנד צו דערשטען, עס ווייר גיפאַלען, בולגאַרען צו אייגענס זעלבסט שטאַנדיגען קאָנגרעס־ווייסע אונטער דער הערשאַפט דעס פירסטען אלעקסאַנדער צו פראַקלאַמירען. עס קאָמט נור אויף דען פרינצען פון באַטענבערג אָן: „ווען ער דיא קאָנגרעס אנגעהטען וואָללטע, ווירדע ער פאַר בולגאַרישען פאָלקע מיט אינבעגרענצטער בעגייס־דערונג אנטיטהיגען, זיך גיבט הערפאַרדאַנגערען הנוכה־ריכטער, דער אימפּאַזאנטע, מיט פערדעם פאַסט אייסגעשטאַטטעט — בריס־בריס, דען דיא יידישען מיטדער לעבעגער אויטגעטען, אינדעם דיא אין אייניג פאַטער־ריכטעטען: „דאָס האַט אונס דאָס בריס־טרינקען געבראַכט״ אין אייסיכטער פאַטער, דער נאָך פאַטאַפּזיהל גענגע בעוויעגט, אונס פאַר אייגער דיעזע צו ערלאַטען, מיטטע דיעזעס בוגדע איין אַבגיג פראַגע דיא עהרלעכע אנטוואָרט ערטהיילען. „שטאַך אונד פערפאַלגונג אינזאַמליכען דאָס אונד לאַנגעס, אַלדיטיעגדע הנוכה־אַלדעגעס שטעהעס ווייר דאָס אונס דורך פערגע אונד בעפעגנער געבראַכט, וועלכע דיא בריסטרוכע נאַכגעגעבען נור פיר זיך אין אנשפרוך נעהמען, אונס נעגענאַכטער יעדאַר אייגער יעדער זיך עריינערען גראַדע הערען.״

דיעזע אנטוואָרט, אונד ליעבער נאָר דיינען אַנדאַנס צור פראַגע גע מיטטע אין יאַהרהונדערטען יידישער פאַטער דיעזע קלאָרע געבען, דעם קינדעס זען האַנגט אַם קינדשען, אונד עס אויס נור אין דאָס לעטצטע בלאַט דיא מוגלעכע צוכט אויס צו בעשענקען. אַבער דיא הערען, דיא אייגען אונס דיעזע אַנדאַנסע פרעם לעבען אינגעפאַנגען יידיראַ קייגע זאַלבע זיין, דאָס דיא שפּאַטער אין מאַך אין אייגען דאָס פרוכטבאַרקייט געפיהל דער שאַם פאַר אייגער אַבשטאַמענג, דער עגטפּרעכונג אַן אייגעס פאַלטע אינגאַמען דאָסע.

דער מאַגסאַטיש בריסטס שטעהט דעם בריסטענטהום, דער „הערשענדען דעלגאַן״ דער אין דען אַבער מיסען מיט אינגעגעבעשרענען. דאָס אייגע נעטס בעלעגט דער בונדאַגסטעגען שטראַהל דער מילדע אונד עפעזאַרגיכקייט פערבייטענדען הנוכה־ליכטען פאַר דעם געהמען.

דענען דיא יידישען בריסטבעלעגער דייסען, דיא פאַן אייגען געראַדע אין עגנען קריזען געראַדע ווירד, ביא דענען דיא דורך נאַכאַפּפונג נעטס דייטשער עערגאַמאַנען זיך בעגעגעט צו מאַכען גלייכען, דאָן דאָס דיא געגיסס פאַן דייעזער דראַנגאַפּפען נאַכאַרטענגעטס פיר עייגע צייטען קריזען, מאַן דאַלט דיא דאָס פיר אונאַבטעטעדיגען, אייפערגעלעגע דרעאַטיגע, דיא ווירד דאָס־ענגע גראַנגען זאַלען, דאָס אייגען מעהר אַלס אַלדעס אנדערע שאַן פאַן געפיהל אונס אבגעהט דורך בריסטענטהום.

דיעזע דענגען דאַרטע גלייכען דייס צום שלעכטע דעם הנוכה־פעסטעס דער אַלגאַרדלעכע מעהר אייגענדען אנזטעטע דער אייטשעלרעגע פאַן בריסטבעטען אין דייטשען הייזער דורכען צו זאַלען.

צור טאָגעסגעשיכטע.

מיגסטע־פאַרגעגע טיגאַ האָט זיך געגעטערן מיט דען מיגסטערן בראַן אַרצ, בראַן פעיר־ווייאַרי אונד גראַף סאַפאַרי נאָך ווייען בעגעבען, אויס מיט דער אַסטערייכישען רעגערונג דיא פערהאַנדלונגען אויבער דיא ערגייצונג דעס צאָלל, אונד האַנדעלסבעגרעגיסעס פאַרטצייטצען. צום בעגען דער איסגלייכספערהאַנדלונגען בעשטרעבונגען אנטיטהיגען, זיך גיבט הערפאַרדאַנגערען הנוכה־ריכטער, דער אימפּאַזאנטע, מיט פערדעם פאַסט אייסגעשטאַטטעט — בריס־בריס, דען דיא יידישען מיטדער לעבעגער אויטגעטען, אינדעם דיא אין אייניג פאַטער־ריכטעטען: „דאָס האַט אונס דאָס בריס־טרינקען געבראַכט״ אין אייסיכטער פאַטער, דער נאָך פאַטאַפּזיהל גענגע בעוויעגט, אונס פאַר אייגער דיעזע צו ערלאַטען, מיטטע דיעזעס בוגדע איין אַבגיג פראַגע דיא עהרלעכע אנטוואָרט ערטהיילען. „שטאַך אונד פערפאַלגונג אינזאַמליכען דאָס אונד לאַנגעס, אַלדיטיעגדע הנוכה־אַלדעגעס שטעהעס ווייר דאָס אונס דורך פערגע אונד בעפעגנער געבראַכט, וועלכע דיא בריסטרוכע נאַכגעגעבען נור פיר זיך אין אנשפרוך נעהמען, אונס נעגענאַכטער יעדאַר אייגער יעדער זיך עריינערען גראַדע הערען.״

דיעזע אנטוואָרט, אונד ליעבער נאָר דיינען אַנדאַנס צור פראַגע גע מיטטע אין יאַהרהונדערטען יידישער פאַטער דיעזע קלאָרע געבען, דעם קינדעס זען האַנגט אַם קינדשען, אונד עס אויס נור אין דאָס לעטצטע בלאַט דיא מוגלעכע צוכט אויס צו בעשענקען. אַבער דיא הערען, דיא אייגען אונס דיעזע אַנדאַנסע פרעם לעבען אינגעפאַנגען יידיראַ קייגע זאַלבע זיין, דאָס דיא שפּאַטער אין מאַך אין אייגען דאָס פרוכטבאַרקייט געפיהל דער שאַם פאַר אייגער אַבשטאַמענג, דער עגטפּרעכונג אַן אייגעס פאַלטע אינגאַמען דאָסע.

דער מאַגסאַטיש בריסטס שטעהט דעם בריסטענטהום, דער „הערשענדען דעלגאַן״ דער אין דען אַבער מיסען מיט אינגעגעבעשרענען. דאָס אייגע נעטס בעלעגט דער בונדאַגסטעגען שטראַהל דער מילדע אונד עפעזאַרגיכקייט פערבייטענדען הנוכה־ליכטען פאַר דעם געהמען.

דענען דיא יידישען בריסטבעלעגער דייסען, דיא פאַן אייגען געראַדע אין עגנען קריזען געראַדע ווירד, ביא דענען דיא דורך נאַכאַפּפונג נעטס דייטשער עערגאַמאַנען זיך בעגעגעט צו מאַכען גלייכען, דאָן דאָס דיא געגיסס פאַן דייעזער דראַנגאַפּפען נאַכאַרטענגעטס פיר עייגע צייטען קריזען, מאַן דאַלט דיא דאָס פיר אונאַבטעטעדיגען, אייפערגעלעגע דרעאַטיגע, דיא ווירד דאָס־ענגע גראַנגען זאַלען, דאָס אייגען מעהר אַלס אַלדעס אנדערע שאַן פאַן געפיהל אונס אבגעהט דורך בריסטענטהום.

דיעזע דענגען דאַרטע גלייכען דייס צום שלעכטע דעם הנוכה־פעסטעס דער אַלגאַרדלעכע מעהר אייגענדען אנזטעטע דער אייטשעלרעגע פאַן בריסטבעטען אין דייטשען הייזער דורכען צו זאַלען.

נאכעצי צ ו י ו א מ ו ל ל ו א נ ע ן נ ו ר ד ן הונ־
טערראססס באנ־ תאס ניע ווינע אינגאכע ביערנ־
טראכט אבגעדענע. אונד אלס ער ווערציש אן
דעם מוסטערפאדערונגען אונד ס ל א ו ו ו אן
אייזענען עו אבגעגען ווארדע, אונד דעזער אן
איהן דיא פראגע רוהטעטע, וואדים ער דען מוגע
בוגגערקלוידער אנלעגע. דיא אנטוארטעטע ער:
„עקסעלענץ, מיר ווארדע דעזע הערוגע עבען זא
שרעכט שטעהען. וויא אזהגען מוגע בריטשען גא־
טען. אוד בון אדם בוער געבארען, האבי אלס זאלי
בער מוגע פערמאגען עוויאבען אונד ווילל אויך
אלס זאלבער שטערבען. מאן זאלל נוכט זאגען
מאגען דאס מיר דאס פערמאגען געבלענדעט אונד
האבבארטש גנמאכט האט“ באי ווא, וואס ווינע
פערזאן בעטראפ, אין גוטבאלל, דאפור שפארטע
ער אבער נוכט, וא עס זד אוסס געוויזאהד האט־
דעלטע. אוס ווינע פאטע שטארב אן דעם באזען
אינפלוסס דעם שלעכטען פרינקוואסערס צו בע־
פרייען דעם ער אוס אוגענגן מוטטערן אוגען אר־
שוטען בריגגען אוס 20,000 גולדען פרייסטען. דיא
שוטען ערפרישען זיך ווינעם בעזאלדעגן שוטעמם
טראטצדעם ער ערלבסס נוע אין בוך אדער אוגע
צוטוגג געהעזען האט

(דעד דראצעסס גגגען דיא
בולגאריען. בריעגן בריעגן ד.)
ווערבע אוגע פרישוארונג נעגען דיא דעגענס־
שאפט צו גנסטען רוסלאנדס פארבעוישעט האט־
טען וואדדע געסטערן אן אפא בעגעדעט. דאס
בריעגסגרוב פרארדשילטע דעגשילדאמאגראנ־
טען טאפאוטשאראי אונד דען הוסטאגן מאכע־
דאנסכי צו יע דדייא מאנאטען ארדעסט. דיא
שרעד סטאנאי אונד דאבדעי צו יע צוייא יאהד־
דען דערדעד.

(דאס ווייב פערבראנגט.)
אן פארוו וואדדע דער שטאסגאבדטער
פאנאה, דער ווינע פדייא בעגעבט. דאגן מוס
פעטראלאוס בעגאסגען אונד פערבראנגט האט־
טען צו דעבענסלאנגדכער צוגאנגארבוט פעראוד־
טהילט.

פרעגומעראציאנס-איינלאדונג.

ווד עוזוכען אונערע געגרעטען פרעגומעראציאנס־מעדגען אם 1-טען יאנגער צו עגדע נעהט (וואס נאגן דדיש דד אוד אוחדער „אדדעסס־שלויסל“ אנגעצייגט אוזט), אוחדע פרעגומעראציאן גיבט גיבט צו ערגייזדן, דאמיט דיא ווייטערע פערזאנדונג דער בלאטטער קוינע שטארגנג ערלאדדן.—

אויך בוטטען ווד דיא אדדעסס־ווייטדוד דיא פאלגנ אנגעגעבען:

Jüdische Pester Zeitung
Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

יידישע פעסטער צייטונג

האכשטראסע נומער 1. בודאפעסט.

דיא אינטרעסענטע פראנומעראנטען ערהאל־טען דיא שאן ערשיענענען טהיילע דער

געשיכטע דער נייערען צייט

נאכגעזענדעט.

געשעפטסבעריכט.

געטרייד־געשאפט. ווייצען וואר נעסטען וויניג צו מארקט געבראכט. דיא קויפלוסט וואר שוואך — מעטערי וואירדען פערקויפט.

מאדן 6,10 — 6,50 גולד.

גערסטע. פוטטער־וואארע 6,25 — 7,50 גולד. מאלצוואארע 8 — 9 גולדען, בריעוואארע 9,25 — 9,50 גולדען, יע נאך קוואליטאט.

קוקורוץ —.6,10—6,30 גולד.

האפער. 5,45 — 6,30 גולד. פער מאסס.

מעהלגעשעפט. ווייצען פער פריהואר 9,14 — 9,16 גולד. האפער פער פריהואר 6,53 — 6,55 גולד. קוקורוץ פער מאיגיי 1887, 6,12—6,14 גולד.

דיא אמטליכען גרעטרייד נאטירונגען דער הייגיגען מארגנהאלל זדד: ווייצען:

קוואל.	שהיים: fl.kr	fl.kr.	פעסטער־מארקט: fl.kr	fl.kr.	נאדראגנאר.: fl.kr	fl.kr.
77 קילא	8,90	—8,80	8,85	—8,75	8,80	—8,70
78 „	8,95	—8,95	9,—	—8,95	8,90	—8,85
79 „	9,10	—9,05	9,05	—9,—	9,—	—8,90
80 „	9,20	—9,15	9,15	—9,10	9,10	—9,05
81 „	9,25	—9,20	9,20	—9,15	9,15	—9,10

ד ע ס ס. (מאהל) פער איינסס־מעסטמעטער 11.50 —,11.57 גולד.

מעהל־פרייזע (פער 100 קילאגראמס אמטס זאק פרייא אב פעסטס:) נומ. 0: 13 גולד. 80 קר. נומ. 1: 15 גולד. 40 קר. נומ. 2: 14 גולד. 90 קר. נומ. 3: 14 גולד 40 קר. נומ. 4: 13 גולד. 80 קר. נומ. 5: 13 גולד. 50 קר. נומ. 6: 13 גולד. 20 קר. נומ. 7: 12 גולד. 90 קר. נומ. 8: 12 גולד. 40 קר. נומ. 8½: 11 גולד. 40 קר. נומ. 9: 8¼ גולד. — קר. פיינע קלייע 4.20 גולד. גראבע קלייע 4 גולד. — קרייצער.

הולצגעשעפט. ברענען אינגאריש 9,50—10,50 גולד. לינגען 12—20 גולד. פיאלען גאבאל וויסס נוע 7,25—7,75 גולד. צווענגען־באהנען 9—9,50 גולד. גאבע הויזע 5,50 גולד. הויזע בריגן 9—9,50 גולד. מאדן גרייזע 33 גולד. בלייע 30—37 גולד. קומסאר 38—41 גולד. ווייקען 6,75 גולד. האנזגאמען — גולד. (אללעס פער 100 קילא.)

עדדאפעל 2,50—3,20 גולד. פער מעטצע.

ווייטשאלען. נ ע ס ל ו נ ע ל. אאדגען דיא גאנגע וואגע הינדורך נוטען אנגאטען. ווד גאגגען: נ א נ ד ע רעגענד, פער אאאר 4,50—5. גולד, — דאס. לעגעע פער אאאר 2,40—2,60 גולד, דאס. נעטלאכטעס פער אאאר. 4,20—4,70 גולד. א ו נ ד ו ר א נ ע פער אאאר 3,80 — 4. גולד. ק א ס ו נ נ ע פער אאאר 1,75 גולד. ת ו ת נ ע ר פער אאאר 90 קר.—1,10 גולד. ו נ נ נ ע. ה ע נ נ ע ן פער אאאר 55—70 קר. ע נ ט ע ן נעטלאכטעס פער אאאר 2,40—2. גולד. דאס. לעגעע פער אאאר 1,30—1,60 גולד. א ו נ ע ר מ ר ב ו אאאר 34 שטיקק 1 גולד. דאס. מאר־וואארע 41 שטיקק 1 גולד. — ב ו מ מ ע ר פיינע 85 גולד. דאס וקגדע 60—65 גולד. ק נ א ב ל ו נ ד 2,55 גולד. ע ו נ ע ב ל ראאס 6 גולד. דאס. נעגעב 6,50 גולד. (אללעס פער מעטצעגנגנגע.)

שפיריטוס. גוט מעטראדע אוס קלייגען 25,75 גולד. אוס גראסע 25,25. אלטע מעטראדע 28,50—28,75 גולד. אללעס פער 10000 הונדערט־פרעצענט.

צוקעטשקען. באסגוטע צו 16,08—22,75 גולד. פער בוטטע צו —. גולד.

צוקעטשקען־מוס (לעקוואר). פלאוואנגשער 13,— 13,50 גולד. באנאטע — . גולדען.

האנגע נעלייטערטע 23—24 גולד. וואנסראגע — . וואכס 127 גולדען.

צוקער, ראפפינאדע 32,50—33,75 גולד. מעליס 31,75—32,25 גולד. פלעק 30,75 — 31,50 גולד.

קלעווואמען, אונגאריש 54,—55 גולד.

ראטהבה, —47.—49 גולד.

נוסס 17—22 גולדען.

הובאל 29,50 גולדען פער 100 קילא.

דעפפ־הובען, 5,15 גולד.

אונגאריש, (הלב) 32, — 33, גולד.

פעטראלעא 22,50—23,50.

לעדער, נעפאקטעס פפנדרעדער אן 26—32 ק. 166—168 גולד. אינגאל פערזעטצט טעצען אן 10—16 קילא, 166—170 גולד. ווייטאל פערזעטצט טעצען 18—20 קילא 165—167 גולד. אינד דריטאל פערזעטצט טעצען 22—24 קילא 168—172 גולד. בוספר טעצען 25—28 קילא אן 148 — 154 גולדען — אבער־לעדער: קוה־הויטע נענאדטע 5—6½ קילא 225—254 גולד. נעגאגע 7—9 קילא 190—215 גולד.

הארב־פעדדע, נעגערטע 6—8 קילא 370—390 גולד. בוטונע 10—12 קילא 440—455 גולד.

הויטע, פער — קלא טראקענע אינגאריש אכסע־הויטע 102—108 גולדען פער 95 קילא. — דעטטא קוה־הויטע — קילא צו 95—105 גולד. האסהויטע אאאר 10,50—12.50 גול. פשטרינגע 110—115 גול. פער אאאר. אלבפעדלע — גולד.

שאפוולל, אן דער אאגען וואכע וואר האט גע־שאפט עטוואס בעסער. דיא פרייזע וואדען: פשטעל איינ־שוידען צו 85 — 89 גול. אונד פוכוואלל צו 118 גולדען. (אללעס פער 56 קילא.)

ווינע נער פ ר ו ו ן ע (פער פרוהאהר).

ווייצען, אונגאריש. 78 — 80 קילא 9,45 — 9,47 גול. (אללעס פער 3 מאנאטע.)

מאדן (נ'א), אונגאריש 71—73 קילא 6,87—6,89 גול. פער מעטצע.

האפער אונגאריש 6,75 — 6,77 גולדען פער מעטצע־געטוגנגע.

ראטטאטעטונג פאם 24 טען דעצעמבער 1886.

פעטטעטיאר .	73	45	20	58	48
ו ו ו ע ן . .	65	72	1	67	58
גראן . . .	38	14	23	15	54

הערוסגעגעבען פון פערלאגסלייטונג דער פעסטער

מ. ס א ב ל כ ש ט.

צוגעדענג דוטטע 6 אוהר אבענד.

Kinesem-Lose

קינטשעם-לאזע

fl. 10 לאזע נר 11 alfl.

הויפטטרעפפער באר

50.000

גולדען.

10.000 fl., 5000 fl. אבצוגלוד 20%.

4788 גוערדטרעפפער.

קינטשעם לאזע ווד צו בעזוגען דוד דאס לאטטעריע בוראא דעם אונגאריש ושאקקע־לדום: ב דאפעסט. וואטצנערגאסס 6.

Jockey-Club: Budapest. Waitznerg. 6.

לאנדווירטשאפטס.

מאשינען

דאמפף־אונד גאפפלדרעשינאר־ נ טיקען דויטער — טרעשדר — דאמפטלר — קוכישטערבלעד — שראטמאשינען, מיהלען פפלוגען, וויינפרעסען, גראבאר אונד גרעטרעמאשינען זאוויא אללע גאטטונגען דעקונוטען פון דיא לאנד־ווירטשאפט.

פיער פפטטען דאמפען אין בודאפעסט אונד בעסטער קוואליטאט בייא

Emil Müller,

Budapest, V., Waitznerringstrasse 76.

מצבות.

ארנאלד מאהנס גראבשטיינלאגער

Budapest, Waitzner-Boulevard Nr. 5.

(אן שבת אונד ווייס געשפערט.)

עמפפעהלט זיך אלדען עגען, ווערבע דיא פרייזע פפלוגט דעם גראבשטיינגעטצעגנס צו ערפילען האבען, — ווערד שאגע גראבשטיינע אוס מארמאר אונד גראנוט ווד אן גראפטער אויסוואהל פארראטה, שטוק, מארדגרטע גראבווגגען, ווערד שאגע שריפ־טען מיט עבטער פערגאלדונג ווערדען בעפטעגס אויסגעפוהרט.

Eigenthümer: Witwe M. KEIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest. Druck von Sam. Markus. Andrássystrasse Nr. 12.

טען: דיא טראַזאַבע. דאָס זיא אינסטשען זאָ פיעלער מילליאָנען גאַשענקיזנער איהרען איינען גרייבען אָן דען איינציגען גאַסט זיך בעיאָהר מען: איהרע עקסטענען בין איך דען הייטיגען טאָג מיט איהרעם פיעסטען אינעשטשעלבען גרויבען: איהרע נאַבקאָמענשאַפט אָן מעהרעדען טויזענד זעלבען - אַלל דאָס איזט איין אָן דער ווערלעכטע געשריעבענער ראָמאַן, דער ראַנגע ניכט גענוג געווייהרט ווערד. אייך דיא יודען אין אייראָפּאַ זינד איין וואַרבאַרעם ביי שפּיעל. דיא שטעהען אין דער שפּיטצע דער ציוויליזאַציאָן אינד געהמען אַלס שטאַאַטסבאַנגער. פּאַנאַגראָפּסקי, אייראָפּאַטשע, אַרצטע, הינטסלער, געלעהרטע אינד אַנדערע.

* (אַרים יריש דים) ווערד אינס איין פיעריגעס עראָגנעס געמערדעט. דעסען בעדייטונג נוכט ערדער, דער איסערהאַלב דעם הילגען לאַנדעס לעבען, נאָך געבוהר ווערדיגען מאַנן. איינע מאַנע דערזיך האָט עס אין יעריאָהרעס איסגעבען געדעגעבען אינד דיא אינסטערגען; אינד ווערדער מיט וואַסער געפּלדלט. ווערבעם מאַן נאָך בעלעבען טרעגען מאַנן, אינד דאַפּיר טהייערעם געלד צאַהלען צו מיסען. דיא יידישען קאָהאַנסען בעגרים מען דיעזע הימלישע גאַבע מיט איינעם איך אַפּפיעגעם פעלדע פיעריך פערדיבטשען ראַנגאַטשעדרענסטע. ביא ווערבעם זיא מיט הייסען דאַנקסטראַגען דיא „ברכת השם והמשבח שפּאַבען. - דיא דיזד דיא אַזראַהענדע ווערדע געשטענגען געטרעדפיזיג זונד בעריטשם ווייע דער געפאַלדען. אייך דיא דיזד דיא הוצע ענע שטאַנדענען דראַנגהיטשפּאַלדע נעהמען עפּפיליטעזיג אַב.

* (טאַדעסאַל.) אים דיי טשקיין (עצהרים) ווערד אינס נעשריעבען: אַם שבת חנוכה פערשטאַרב הער הגגיד הזקן צדיק מפורסם במרומתיו, ר' עזריאל טייבער, דער אין אינזערער געגענדע איז בינאַהע דרייסיג יאָהר. דען אַלס ראש ־ כהל אינד אַלס פּראָזעס דער חברת קדישא וגענסדיך ווערקטע. אינפאָלגע דעם חנוכה פעסטעס לאַנגטע דעם פערבלעבענען קען הספד נעהאַלטען ווערדען. אבער רבינו הגאון נ"י (דער אינטער דים נאַמען ר' מנחם פּראַסניין אין נאַנין אינגאַרן פערערטען, האַבבעטאַגטע דאַב. ביגער) הערט אייגע מורעע אינשפּאַבע, וועלכע ער מיט דען וואָרטען „אבל יחוד אני עושה לך" איינלישעטע, אינד אין דער ער ערקלאַרטע, דאַס

*) דיא שטיינגען אינד האַלצערנען בעהאַלטער צום אַנזאַמעלן אינד איינבעוואַהרען דעם יעגענאַסטעס.

ער אַם ערשטען שבת אין איינעם בעזאָנדערען הספד דיא פערדיענסטע דעם פערשטאָרבענען אינד דען פערלוסט. דען זינע געמיינדע אינד דאַס אַרטהאַ דאַקסע יידענטהים ערלישען האָט. יידדיגען ווערדיג. אָאָן דען זאַהגען דעם פּעכלוכענען שטעהט צו ערוואַרטען, דאַס זיא אין דען פּוסאַפּפען אינס איינעגעסלוכען פאַטעדרען וואָרדען, זאָ דאַס דאַס דאַסטע וואַרהטהאַטיגע לעבען. לבמורים וללומדי תורה שטעהט אַפּפיגענע הייז דעם זומער טוובער ניא ערבלי הען ווערד.

* (בעכלוידונג אַרמער שולער) ווא אינס הערר ר. מ. פּעפער איס אונגוואַר שרייבט, האַט אַם זאָנטאָג (יום הי דחנוכה) אין דער דאַרטיגען שולע זייטענס דעם עדסטען אינד יאָהר אינדאַעלטשען פּרייגעפּראַגעם בעקלידונג אַמער שולער אין פּעדלוכער ווייע שטאַטטגעפונדען. אין שטעלל דעם יעגענאינדאַלוונגס נוכט ערשטענגען שולפּעדעס הערדען שטאַהלבערגער הערר הערר ר. באַטאַלאַן ד. זיזמאַן אינד דיא שולער אינע אינשפּאַנגע, אין ווערבער ער זאַצ פּלייס אינד געהאַלטען ערמאַהנונג. זאַדאַן הערלט דער דירעקטער דער הערר מאַרגאַרעטהען אינע געדיגענע רעדע, ווארין ער דעם פאַרשטאַנד דעם פּרייגעפּראַגען דען טעפּ געפּהלטען האָט דעם לעהרפּאַרפּערס אינד דער שולגאַנגינג אינסדרוקטע. הערייט ערפאַרטע דיא פערשולינג דער יינגערפּלעדער - אַלס אין הבערין דיעזעס יאָהרטאַגטיקטשאַפטעס פערדיענט דיא פּעראינפּאַדדענטען. פּרייא אַדאַגאַטטלוב נעגאַנגען צו ווערדען. אים דאַס צישטאַנדעקאָמען דעזולדען האָט זיך פּרייא פעדרייטאַן בעזאָנדערס פערדיענט געמאַכט.

* (האַדעסאַלטער.) אַם ערסטען חנוכה טאָג אין לאַנדאַן פּרייא ראַבער פּרוסע אינדער 106-טען געבוירטסטאָג געפּייערט. דיעזע עדלעדענגייזען לעבט אין בעשיידענען פערהאַלטנוסען אינד ערפרייט זיך אינער גוטען געזונדהייט.

* (זעלענגאַנגער אין שוועדען.) אים דער שוועדישען שטאַדט מאַלמאָ געהט דעם מאָנעטער „אַזראַעלט" פאַלגענדע מיטטהיילונג צו: אין שטאַקהאָלם בעפינדעט זיך אין „פּראָוינציאַלמוזעום" אינד אַנדערע אַנטיקע אינשריפטען אַזאַ אַלטע פּאַפּיר אינד פּערגאַמענט אינד אַנדערע אַלטע שריפטען אינד אַנדערע אַלטע בוכען אינד אַנדערע אַלטע אַרבעטען אין הולץ אינד מעטאַל. אין דער אַנדערע אַבטהייילונג פון דער אַלטע אַנטיקע אינשריפט

טע׳נג עמעssענגען ווערען. „איא בינגאַרען — זא שייבט איין הערשאַראַנערעם לאַנדאַנער בראַשט — זינד עגשטאַלאַסען, דיא שטימענג איראַssאַים גאַנץ אינד גאַר גיכט צו בעריקקרכטען, דיא איראַssא זך ביזהער אים דאַס וואַהל בולגאַריענס ווינג געמעערט האַט.“

דיא גערלאַנגע בולגאַריענס האַט זיך אין דער לעצטען צייט בעדייטענד געבעסערט, נאַכדעם עס דער בולגאַרישען רעגיערונג געלינגען איז, דיא רוקשטאַנדיגען אינד לויפענדען שטייערען אין דער האַרע פאַן צוואַלף מילליאָנען פראַנקען אַנגעגעבען אינד אינגעזאַמלט פאַן אינגעזעסענען פאַן אינטערעssענטען אין אַנגלאַנד אינד אַמעריקאַ.

נעגען דען בולגאַרישען רוssאַלאַנד אינד יעצטע בולגאַריען אינד אינגעשטעריעך שטעללונג אין. געסטערן האַט דאַס בולגאַרישע קריעגסמיניssטעריום דען בעפעהל עילאַssען, אין דער אַרמעע, אינשטאַט דער רוssישען דיא בולגאַרישע שפּראַכע איינצופיהרען.

* * *

אים רוssלאַנד טרעssען אינאַפהאַלך מעלדונגען איבער קריעגסרוssטונגען אין. אים גובערנעמענט מיעווערען אין אַללען נעם האַפען זאַממלונג פאַssעדע ווידערשט. אים דעם קריאַוויס קאַממען פאַssטווארדיגע איבער אַssאַssאַ גראַssע פאַssאַרעssאַנס פאַssאַרען אין, אַממעלבע געssטערן־פאַssאַרעssאַ ווערען דען פיר דיא זודאַרמעע קאַssקריבירט אין. ז. ז.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (דיא דערצאַלונג זיך בעשיבט.) האַssשעדענדע רוssישע פעדעראַל בקרשעע, וועלכע בע אים קאַזעלך רוssישען האַפע געדאַרען טהילען מוס, דאַssס דער צאַר אים דיא אַרען־ווערשענדע אנגסט אינד פורכט צו בעשיבען — צום גלאַזע געגען פאַssען האַבע אינד דאַssאַssאַssינגקע, דאַssדיא בעגאַרגנים דער אַרצעע אים דען ציששאַנד דעם רוssישען קאַזעדס מאַלך מעהר צוגעssעssט. דיא רוssישע קאַזעדס אינד אַssאַssאַssינגקע אין בעssטרעבונג, אבער אַללע אַנדערע אנשטרענגונגען אַרדרען קאַזעלבען געמאַל פאַן דעזעער שרעקלבען ליידענssאַssען אבצוהאַלטען; דער פערגעבליך. בייא אַלנעם וואַלבען פערזבע דער רוssישען קאַזעדס עס עבען, דאַssס דער צאַר זיך גענגען דינע געמאַהלען שטרעssע אינד זא אַssאַssאַssא